

Dzieci i ich emocje

Nie porzucajcie mnie tutaj! Adaptacja przedszkolna dziecka	9
By niejadek zjadł... Problemy z jedzeniem u dzieci	22
„Wirus TIK”. Ryzyko uzależnienia dzieci od telewizji i urządzeń multimedialnych	34
Co dzieci wiedzą o swojej seksualności? Rozwój psychoseksualny dziecka i onanizm dziecięcy	46
Czy Karol i Kinga nie potrafią mówić? O mutyzmie wybiórczym – rozmowa ze specjalistą	56

Dzieci w relacjach

Gdy dziecko bawi się samo. Dzieci izolujące się oraz izolowane	65
„Prawo dżungli” w przedszkolu. Zachowania agresywne u dzieci	78
Gdzie jest granica dla dziecięcego „nie”? Problem dyscypliny	88
„Syndrom Pinokia”, czyli dlaczego dziecko kłamie? Rozwój moralny u dzieci	95
Zawsze najlepszy „gracz”? Jak dzieci reagują na niepowodzenia	105

Dzieci w rodzinie

To nie jest twoja wina! Rozstania w rodzinie – jak wesprzeć dziecko oraz rodziców?	115
Kiedy ktoś z rodziny odchodzi na zawsze. Śmierć i umieranie w rodzinie dziecka	121
Euroemigracja rodzica. Jakie ma znaczenie dla dziecka oraz rodziny?	129
Przemoc nienamacalna. Symptomy przemocy wobec dzieci	140
Trudne dorosłych rozmowy. Jak rozmawiać z rodzicami?	153

Od Autorki

Ile dzieci – tyle historii. Niektóre z nich bywają trudne, skomplikowane, a my – nauczyciele i rodzice – nie zawsze wiemy, jak reagować. W jaki sposób wesprzeć dziecko? Kiedy wystarczą nasze działania, a kiedy zwrócić się z prośbą o pomoc do specjalisty?

Publikacja ta została zainspirowana potrzebami zgłaszanymi przez nauczycieli oraz rodziców dzieci w wieku przedszkolnym. Powstała w odpowiedzi na ich pytania i wątpliwości formułowane w listach, czy podczas codziennych rozmów. Jej tematyka odnosi się do trudnych sytuacji, z którymi nauczycielom i rodzicom przedszkolaków przychodzi się mierzyć – do kłopotów dzieci, które manifestują się określonymi zachowaniami. Książka ta podpowiada, jak rozumieć te zachowania, w jaki sposób na nie reagować i jak wspierać dziecko; jak, będąc nauczycielem, rozmawiać z rodzicami i nawiązywać z nimi współpracę; w jakich sytuacjach interwencja na poziomie przedszkola i środowiska domowego będzie wystarczająca, a kiedy konieczne może się okazać wsparcie specjalisty: psychologa, logopedy, lekarza, opiekuna socjalnego, konkretnej instytucji administracyjnej.

Każdy rozdział traktuje o konkretnym problemie. Większość z nich została podzielona na sekcje (co pomaga w szybkim znalezieniu potrzebnych informacji) i opiera się na następującym schemacie:

- **PROBLEM** – krótka charakterystyka zagadnienia;
- **DIAGNOZA, CZYLI ROZPOZNANIE PROBLEMU** – omówienie podstawowych informacji teoretycznych, wyjaśnienie mechanizmu powstawania problemu, wskazanie objawów pomagających go zakwalifikować;
- **CO ROBIĆ? PORADY PRAKTYCZNE** – konkretne wskazówki dla nauczycieli oraz rodziców dotyczące postępowania w danej sytuacji problemowej;
- **KIEDY ZGŁOSIĆ SIĘ PO POMOC DO SPECJALISTY?** – omówienie objawów wskazujących na konieczność interwencji specjalistycznej;
- **DOBRY POMYSŁ!** – dla nauczycieli: gotowe materiały do pracy z dziećmi lub rodzicami oraz propozycje i inspiracje, służące wspieraniu dziecka w środowisku przedszkolnym; dla rodziców: cenne wskazówki do wdrożenia;
- **GDZIE ZNALEŹĆ WIĘCEJ INFORMACJI/MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE** – odnośniki do materiałów, które wykorzystano podczas przygotowywania publikacji, a także źródła, z których można skorzystać, w celu zdobycia dodatkowych informacji.

Nauczycielu! Rodzicu! Publikacja ta powstała, jako odpowiedź na Twoje pytania i wątpliwości. Mam nadzieję, że będzie stanowić dla Ciebie zarówno trafne wsparcie teoretyczne, jak i autentycznie pomocne narzędzie praktyczne.

Agnieszka Wentrych